

věc odňata tuzemskému soudnictví neb alespoň řádným soudům, a to-
těž mají učiniti soudy vyšší stolice, jestliže tato vada se objeví teprve
v opravném řízení. Jestliže však, jako v tomto případě, vada tato vyjde
na jevo teprve po právoplatně skončeném řízení, lze podle §u 42 druhý
odstavec j. n. jen k návrhu nejvyššího správního úřadu vyřknouti zma-
tečnost provedeného soudního řízení nejvyšším soudem. Jelikož podle
toho rekursní soud, pokud jeho usnesení rekurem bylo napadeno, osvo-
jil si úkon jemu nepřislušející a naopak vyhrazený zákonem nejvyššímu
soudu za předpokladu, že nejvyšší správní úřad učiní příslušný návrh,
bylo rekursu vyhověti a rekursní usnesení v napadené části jako nezá-
konné zrušiti.

Čís. 5625.

**Byla-li věc prodatelem kupiteli odevzdána než ještě trhová smlouva
byla dojednána, ke smlouvě však napotom nedošlo, dlužno přenechání
věci posuzovati podle zásad o půjčce.**

(Rozh. ze dne 7. ledna 1926, Rv I 1334/25.)

Žalobě o 1.400 Kč procesní soud první stolice vyhověl,
odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nesporo jest, že strany jednaly o prodej kozy (při čemž za žalobce
jednala jeho manželka), že žalovaný vydal žalobci kozu do držby a
užívání ještě před dojednáním kupní smlouvy, že žalobce kozu po 8
měsíců krmil a opatroval, ale také z ní užitky bral, a že když pak k uza-
vření kupní smlouvy nedošlo, vzal si žalovaný kozu zase zpět; žalobce
domáhá se nyní žalobou náhrady za krmení a opatrování kozy, pokud
náklady ty přesahují hodnotu užitků. První soud považoval žalobu za
žalobu z bezdůvodného obohacení, již shledal opodstatněnou, poněvadž
když ke koupi kozy nedošlo, žalovaný jako vlastník kozy co do nákladů
učiněných žalobcem na krmení a opatrování kozy byl by bezdůvodně
obohacen ke škodě žalobce, a proto uznáváje výši uplatněných nákladů
na kozu, jakož i z ní čerpaných užitků za přiměřenou, žalobě vyhověl.
Odvolací soud sdílel právní názor prvního soudu, že tu jde o nárok
z bezdůvodného obohacení, ale zjistiv, že žalovaný ve skutečnosti obo-
hacen není, poněvadž, kdyby žalovaný kozu společně se svými ostat-
ními kozami býval sám opatroval a krmil, náklady ty by nebyly přesah-
ovaly užitky z kozy, změnil proto rozsudek první stolice a žalobu za-
mítl. Právnímu názoru nižších soudů nelze přisvědčiti. Žalovaný vydal
žalobci kozu pod výminkou, že bude koupě uzavřena. Žalovaný tedy
plnil předem smlouvu, která teprve v budoucnosti měla býti uzavřena,
takže právní jednání soluční předcházelo tu právnímu jednání obligač-
nímu, kdežto žalobce se své strany neplnil na příští smlouvu ničeho, ne-

dav ani část příští kupní ceny; kdyby byl i on aspoň část kupní ceny předem zaplatil, byl by rovněž plnil teprve budoucí smluvní povinnost, ovšem s výhradou, že ke smlouvě kupní dojde. Pro obě strany bylo zřejmo, že po případě bude nutno přijaté plnění vrátiti (§ 338 obč. zák.). Tak byla situace v době předání kozy. Když se pak stalo jistým, že koupě definitivně uzavřena nebude, byl žalobce povinen, vrátiti kozu a právě tak byl by býval žalovaný povinen vrátiti peníz, kdyby byl nějaký na příští kupní cenu obdržel. Jen takový nárok na vrácení vzájemného plnění, které bylo dáno předem k splnění příští kupní smlouvy, byl by pravým nárokem z bezdůvodného obohacení, takového nároku však žalobce neuplatňuje a také uplatňovati ani nemůže, poněvadž ob casum futuram, t. j. z důvodu příští kupní smlouvy ničeho neplnil a nemá tedy, co by zpět požadoval. Pouze žalovaný předem plnil, předav kozu do držby a užívání žalobce, a proto také byl oprávněn žádati ji zase zpět, jakmile se ukázalo, že koupě uzavřena nebude. Tím však byly veškeré vzájemné nároky ex causa data, causa non secuta vypořádány. Právní názor nižších soudů tedy neobstojí a dlužno proto zkoumati, o jaký právní poměr mezi stranami vlastně šlo. A tu dovolací soud dospěl k názoru, že jde o právní poměr, který jest považovati jako půjčku, jak žalovaný v odvolacím spise a v dovolací odpovědi správně dovozuje. Neboť když žalobce vzal si kozu dříve než kupní smlouva byla ujednána, by ji živil a opatroval, a bral z ní užitky a když žalovaný žalobci takto kozu přenechal, jest nepochybně, že šlo mezi stranami o půjčku. Je-li tomu tak, musí žalobce ve smyslu §u 981 obč. zák. náklady povstale mu krmením a opatrováním kozy nésti sám, ježto tu jde vesměs o obvyklé s užíváním kozy spojené náklady a nikoliv o náklady kromobyčejné, jež by ve smyslu druhé věty §u 981 obč. zák. musily vypůjčujícímu býti hrazeny. Předpis §u 1041 obč. zák. nepřichází v úvahu, protože mezi stranami existoval zvláštní smluvní poměr.

Čís. 5626.

Zákon ze dne 30. září 1924, čís. 216 sb. z. a n. o konečné úpravě rakouských a uherských válečných půjček.

Peněžní ústav nemůže se domáhati zaplacení zápůjčky poskytnuté na lombard válečných půjček, podal-li žalobu v době, kdy dlužník měl ještě právo a možnost sprostí se všech závazků upsáním odškodňovacích dluhopisů a odevzdáním jich bance na místo placení. Neuplynula-li lhůta, stanovená dlužníku, v den rozsudku prvního soudu, jest žalobu pro tentokráte zamítnouti.

(Rozh. ze dne 7. ledna 1926, Rv I 1434/25.)

Žalobu banky proti soukromníku o zaplacení zápůjčky poskytnuté na lombard válečných půjček procesní soud první stolice pro tentokráte zamítl. Odvolací soud k odvolání žalobkyně napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.